

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

Hakija

Vesa Virtanen

Asia

Lupahakemus kanahaukan pesinnän kuvaamiseen Toivakassa, Keski-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kanahaukan (*Accipiter gentilis*) pesinnän kuvaamiseen tutkimus- ja koulutustarkoituksessa Toivakassa. Lupaa haetaan ajalle 1.1.2026-31.12.2027.

Tarkoituksena on seurata kanahaukan pesintää. Seurannalla voidaan mm. selvittää kanahaukkojen ravinnonkäyttöä, sukupuolien rooleja haudonnassa, poikasten hoitamista sekä mahdollisten luontaisten häiriöiden esiintymistä pesällä esim. nisäkkäät ja muut petolinnot. Lisäksi kuvamateriaalia jaetaan netissä kaikkien katsottavaksi.

Menetelmänä on zoomattava pesäkamera, jolla saadaan reaaliaikaista kuvaa pesinnästä. Lisäksi tarvitaan aurinkokenno, akut ja reititin. Pesäkamera ei ole haukkojen pesässä vaan viereisessä puussa. Akut, reititin ja aurinkopaneelin ohjausyksikkö ovat laatikossa puun juurella. Kameraa ja aurinkopaneelin toimintaa pystyy ohjaamaan puhelimella tai tietokoneella, joten pesällä käyntejä ei sen takia tarvitse tehdä. Pesällä käydään ainoastaan rengastamassa poikaset.

Kanahaukan pesintää ei juurikaan ole Suomessa kuvattu, koska pesät ovat korkealla. Kameraseuranta on ainoa keino häiriöttömään seurantaan. Lisäksi pesän poikaset rengastetaan. Kuvauksesta aiheutuvia haittoja minimoidaan niin, että akku ja tarvikkeet asennetaan hyvissä ajoin ennen pesinnän aloitusta tai sitten, kun pesässä on jo poikaset, jolloin pesintä ei enää keskeydy.

Hakijalla on ollut kuvaamiseen aiempi poikkeuslupa VARELY/5105/2025. Pesän sijainti on kuvattu hakemuksen liitteessä. Ko. pesä on valittu, koska se on kohtuullisen matkan päässä tiestä ja laitteistoa pystyy huoltamaan helposti. Hakija asuu muutaman kilometrin päässä pesästä. Tarkoitus on tutkia tutun kanahaukkaparin pesintää useana vuonna ja vertailla tuloksia. Ensimmäisenä lupavuonna kanahaukat pesivät läheisessä vaihtopesässä ja vuonna 2025 kuvattavassa pesässä, mutta nettiyhteyden liittyvien ongelmien takia kuvaaminen täytyi lopettaa. Nyt hakijalla on uusi reititin, jonka pitäisi poistaa nettiongelmia.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kanahaukka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi kanahaukka on silmälläpidettävä.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kanahaukan pesinnän kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2027 asti.
- 2 Tällä luvalla saa kuvata hakemuksessa esitettyä kanahaukan pesää Toivakassa.
- 3 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 4 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa kanahaukan tai mahdollisesti pesimään tulevan muun rauhoitetun linnun pesintää missään vaiheessa. Kameroiden asentamisen ja poistamisen tulee tapahtua pesimäkauden ulkopuolella. Mikäli kuvauksen havaitaan merkittävästi häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
- 5 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata niin, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 6 Nettisivustolla, jolla pesäkuvaa jaetaan, tulee siellä olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa kanahaukkaa koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/7557/2025.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydetäessä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/7557/2025 varustettuna.

Raportista tulee ilmetä kameran asennus- ja purkuajankohta, mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä ja pesintätuloksesta, tieto siitä, onnistuttiinko pesäkuvauksen avulla lukemaan rengastustietoja sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta pesintään.
- 11 Hakijan tulee pyydetäessä luovuttaa kuvamateriaali Lupa- ja valvontavirastolle suojelutarkoitusta varten. Lupa- ja valvontavirasto voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lisäksi lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Kuvauksen toteuttamisella lisätään tietoisuutta kanahaukasta. Pesäkamera mahdollistaa tiedon saamisen esimerkiksi kanahaukan pesinnän edistymisestä, poikasten kuoriutumisajankohdasta, poikasten lentokyvyn saavuttamisen ajankohdasta sekä kanahaukan käyttämästä saaliista häiritsemättä pesintää säännöllisillä pesäkäynneillä. Lisäksi kuvauksella on ympäristökasvatuksellinen merkitys, sillä materiaalia on tarkoitus jakaa nettissä.

Kanahaukan pesintää ei ole kuvattu vastaavalla tavalla muilla pesillä Suomessa. Hakijan aiemmalla poikkeusluvalla VARELY/5105/2025 kuvamateriaalia ei vielä saatu tutkimus- ja opetuskäyttöön, sillä vuonna 2024 ko. pesässä ei pesitty ja vuonna 2025 tekniset ongelmat estivät kuvauksen. On perusteltua jatkaa kuvaamista seuraavina kahtena vuonna.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseen tutkimus- ja opetuskäyttöön ei ole saatavilla. Kuvauksen toteuttaminen ei vaaranna kanahaukan suotuisan suojelutason saavuttamista, sillä kuvauksella ei ole lupa merkittävästi häiritä pesintää. Vuosi 2025 osoittaa, että kanahaukat eivät välttele pesää kameralaitteiston johdosta. Kameralaitteisto tulee ehtojen mukaisesti asentaa pesimääjän ulkopuolella, eli sitä ei voi asentaa poikasten kuoriuduttua, kuten hakija hakeuksessa esittää.

Muuta huomioitavaa

Valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto vastaa 1.1.2026 lähtien ELY-keskusten ympäristöön liittyvistä lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävistä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiantolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Keski-Suomen ELY-keskus kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi

Toivakka kirjaamo@toivakka.fi

Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry. ksly@birdlife.fi

SLL Keski-Suomen piiri ry. keski-suomi@sll.fi

Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/7557/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/7557/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 15.12.2025 12:33

Ratkaisija Aalto Tapio 15.12.2025 12:35

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.